

Mikro- ja yksityisrittäjät ry (MYRY)

Valtiovarainministeriön vero-osastolle

Aihe: Alustava kuuleminen digiajan arvonlisäverodirektiivin alustatalouden arvonlisäverosäännöistä (VM164:00/2025)

Mikro- ja yksityisrittäjät ry (MYRY) kiittää mahdollisuudesta esittää näkemyksiään digiajan arvonlisäverodirektiivin alustataloutta koskevien säännösten kansallisesta valmistelusta.

MYRY edustaa alle 10 henkilöä työllistäviä mikro- ja yksityisrittäjiä, jotka muodostavat valtaosan suomalaisesta yrityskannasta. Alustatalous on merkittävä ja kasvava toimintaympäristö erityisesti sivutoimisille ja pienimuotoista liiketoimintaa harjoittaville yksityisrittäjille.

Yleiset kommenttimme

Pidämme alustojen roolin selkeyttämistä arvonlisäverotuksessa lähtökohtaisesti kannatettavana. Esitetty malli voi vähentää hallinnollista taakkaa ja selvästi lisätä verotuksen läpinäkyvyyttä tilanteissa, joissa palvelun tarjoaja ei ole arvonlisäverovelvollinen.

Samanaikaisesti kyse on kuitenkin merkittävästä rakenteellisesta muutoksesta, joka vaikuttaa yksin- ja mikroyritysten asemaan markkinoilla. Jos alusta katsotaan tietyissä tilanteissa palvelun myyjäksi, yksittäisen yrittäjän rooli muuttuu aiempaa enemmän alustan kautta toimivaksi ja myös alustan identiteetillä toimivaksi. Tällä voi olla suoria vaikutuksia yrittäjien neuvotteluasemaan, markkinoille pääsyyn ja liiketoiminnan itsenäisyyteen.

Kansallinen liikkumavara ja pienyritysten asema

Direktiivin 28 a artiklaan sisältyvä kansallinen liikkumavara on mikro- ja yksityisrittäjien näkökulmasta keskeinen.

Pidämme tärkeänä, että kansallisessa valmistelussa arvioidaan huolellisesti mahdollisuus rajata pienyritykset, käytännössä yksin- ja mikroyritykset, alustan verovelvollisuuden soveltamisalan ulkopuolelle. Tällainen ratkaisu tukisi tarvittaessa yksin- ja mikroyritysten aseman säilymistä itsenäisinä markkinatoimijoina ja säilyttäisi arvonlisäverotuksen nykyisen logiikan pienimuotoisen toiminnan osalta.

Ilman tätä rajausmahdollisuutta on olemassa riski, että pienimuotoinen yrittäjyys siirtyy laajasti alustojen kautta tapahtuvaksi toiminnaksi, mikä voi pitkällä aikavälillä lisätä riippuvuutta suurista alustoista ja heikentää markkinoiden monimuotoisuutta.

Samalla on tärkeää varmistaa, että mahdollinen pienyrityksiä koskeva rajaus määritellään riittävän selkeästi ja käytännössä toimivasti, eikä aiheuta epäselvyyksiä.

Alustojen velvoitteet ja markkinoille pääsy

Direktiivin mahdollistama velvoite voi lisätä alustojen hallinnollista taakkaa. On tärkeää arvioida, voiko tämä johtaa tilanteisiin, joissa alustat rajoittavat pienten toimijoiden pääsyä palveluihin tai asettavat niille lisävaatimuksia tai ehtoja.

Sääntelyn valmistelussa tulisi varmistaa, ettei mikroyritysten markkinoille pääsy tai ehdot vaikeudu hallinnollisten vaatimusten seurauksena.

Vaikutusarvioinnin tarve

Korostamme, että esityksen jatkovalmistelussa tulee tehdä kattava vaikutusarviointi yksin- ja mikroyrittäjien näkökulmasta.

Arvioinnissa tulisi tarkastella erityisesti:

- vaikutuksia pienimuotoisen ja sivutoimisen yrittäjyyden kannattavuuteen ja aloittamiskynnykseen
- vaikutuksia yrittäjien asemaan suhteessa alustoihin
- vaikutuksia markkinoiden rakenteeseen ja kilpailuun
- vaikutuksia arvonlisäveron alarajaa koskevan sääntelyn toimivuuteen

Mikroyritykset muodostavat valtaosan yrityskentästä, mutta niiden näkökulma jää sääntelyvalmistelussa usein vähäiselle tai olemattomalle huomiolle. Vaikka nyt tarkasteltavat muutokset kohdistuvat vain rajattuihin toimialoihin, on perusteltua arvioida niiden vaikutuksia laajemmassa kontekstissä.

Sääntelyratkaisut, joissa alustojen roolia vahvistetaan verotuksessa, voivat toimia ennakkotapauksina myös muiden alustatalouden osa-alueiden sääntelylle. Tämän vuoksi on tärkeää tunnistaa ja arvioida vaikutukset mikro- ja yksinyrittäjien asemaan jo tässä vaiheessa.

Lopuksi

Mikro- ja yksinyrittäjät ry katsoo, että sääntelyn tavoitteet verotuksen selkeyttämisestä ja digitalisaation huomioimisesta ovat kannatettavia. Samalla on kuitenkin varmistettava, että sääntely ei johda yksin- ja mikroyrittäjien aseman heikkenemiseen alustataloudessa eikä markkinoiden liialliseen keskittymiseen.

Kansallisen liikkumavaran hyödyntämisellä ja huolellisella vaikutusarvioinnilla voidaan varmistaa, että sääntely tukee sekä verotuksen toimivuutta että monimuotoista yrittäjyyttä.